

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
A REPUBLICII MOLDOVA

THE SUPREME COURT OF
JUSTICE
OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA

mun. Chișinău, str. P. Rareș, nr.18,
Republica Moldova, MD-2005,
tel./fax:(+ 373 22) 218768
e-mail: info@csj.md

Chișinău, P. Rareș, 18 street,
Republic of Moldova, MD-2005,
tel./fax:(+373 22) 218768
e-mail: info@csj.md

Nr. 3-1/2024
2-24000567-40238-01-3-02012024-1

02 februarie 2024

Dnei Domnica Manole
Președintele Curții Constituționale a RM

Prin prezenta, conform încheierii din 01 februarie 2024 a Completului de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei Vetting, Vă remitem sesizarea depusă de avocatul Vladimir Grosu, în interesele Nataliei Gavrilenco, în vederea examinării constituționalității sintagmei „...Retragerea din concurs a unui candidat ulterior datei transmiterii către Comisia de evaluare a listelor cu candidați de către instituțiile responsabile de organizarea alegerilor sau, după caz, a concursului, indiferent de motivul invocat de candidat, se echivalează cu nepromovarea evaluării de către candidatul respectiv.” din alin.1 art.13; sintagmei „...decizia cu referire la evaluarea sa se publică pe pagina web a instituției responsabile de organizarea alegerilor sau, după caz, a concursului în formă depersonalizată, cu excepția numelui și prenumelui candidatului, care rămân publice.” din alin.7 art.13; sintagmei „Decizia Comisiei de evaluare poate fi contestată de către candidatul evaluat în termen de 5 zile de la data recepționării de către acesta a deciziei motivate, fără respectarea procedurii prealabile.” din alin.1 art.14; sintagmei „Prin derogare de la prevederile art.195 din Codul administrativ nr.116/2018, cererea de contestate a deciziei Comisiei de evaluare se examinează în decurs de 10 zile.” din alin.7 art.14 din Legea nr.26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

Anexă: copia încheierii din 01 februarie 2024 pe 6 file,
Sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționale pe 12 pagini.

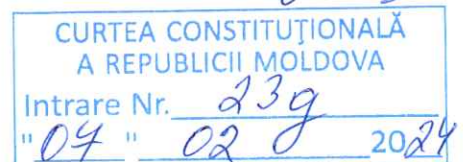
Cu respect,

**Președintele interimar al
Curții Supreme de Justiție a RM**

Ex.: A. Scutaru

Aliona Miron

09:30

Curtea Constituțională A Republicii Moldova

Excepție de neconstituționalitate

în temeiul art.135 (1) din Constituție

Autorul. **Vladimir Grosu.**

Obiectul

- Exercițarea controlului de constituționalitate a sintagmei ” ... **Retragerea din concurs a unui candidat ulterior datei transmiterii către Comisia de evaluare a listelor cu candidați de către instituțiile responsabile de organizarea alegerilor sau, după caz, a concursului, indiferent de motivul invocat de candidat, se echivalează cu nepromovarea evaluării de către candidatul respectiv.**” din alin.1 art.13 din Legea nr.26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, - ca fiind contrară art.28 din Constituție și art.8 CEDO – dreptul la respectarea vieții intime, familiale și private.
- Exercițarea controlului de constituționalitate a sintagmei ”...**decizia cu referire la evaluarea sa se publică pe pagina web a instituției responsabile de organizarea alegerilor sau, după caz, a concursului în formă depersonalizată, cu excepția numelui și prenumelui candidatului, care rămân publice.**” din al.7 art 13 din Legea 26/2022, ca fiind contrară dreptului la viață privată (art.28 din Constituție , art.8 CEDO).
- Exercițarea controlului de constituționalitate a sintagmei ”**Decizia Comisiei de evaluare poate fi contestată de către candidatul evaluat în termen de 5 zile de la data recepționării de către acesta a deciziei motivate, fără respectarea procedurii prealabile.**” din alin.1 art.14 din Legea nr.26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, ca fiind contrară art.20 din Constituție – Accesul liber la justiție.
- Exercițarea controlului de constituționalitate a sintagmei ”**Prin derogare de la prevederile art.195 din Codul administrativ nr. 116/2018, cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se examinează în decurs de 10 zile.**” din alin.7 art.14 din Legea nr.26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de

autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, ca fiind contrară art.20 din Constituție – accesul liber la justiție.

Circumstanțele de fapt

1. Prin intermediul Hotărârii 79/6 din 15 aprilie 2022, plenul Consiliului Superior al Magistraturii a inițiat concurs pentru desemnarea unui membru în componența Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor, din rândul reprezentanților societății civile.
2. La 23 mai 2022 Gavrilenco N. a depus cerere de participare și dosarul la Consiliul Superior al Magistraturii și a solicitat să fie acceptată candidatura sa pentru calitatea de membru în componența Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor, din rândul reprezentanților societății civile, fiind reprezentant al mediului academic – asistent universitar la Universitatea de Stat din Moldova și profesor de discipline juridice la colegiul Alexei Mateevici din Chișinău.
3. La data de 09 iunie 2022, prin intermediul scrisorii cu nr. de ieșire 1623 m/i, Președintele interimar al CSM, Dorel Musteață, a remis lista candidaților la funcția de membru al Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor, din rândul societății civile, în vederea inițierii procedurii de evaluare către Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor. În acea listă era indicată doar Natalia Gavrilenco.
4. După un an de așteptare, pe data de 23 iunie 2023, prin intermediul unui e-mail transmis de pe adresa vasile.turcan@csm.md (consultant superior în cadrul aparatului CSM), Gavrilenco N. i s-a solicitat să reconfirme disponibilitatea de a participa la concursul pentru ocuparea funcției de membru al Colegiului pentru selecția și evaluarea judecătorilor din partea societății civile.
5. La 31 iulie 2023, Gavrilenco N. a depus la CSM, pe numele președintelui interimar Sergiu Caraman, o cerere de completare a dosarului de participare la concurs.
6. Pe data de 1 decembrie 2023, Gavrilenco N. a primit un email de pe adresa secretariat@vetting.md prin care a fost informată că Comisia Vetting anticipează că **va iniția evaluarea** subsemnatei, în baza Legii nr.26/2022, **în următoarele săptămâni**.
7. Având în vedere că trecuseră deja mai mult de 4 luni de la exprimarea disponibilității de a participa la acest concurs și mai mult de un an și jumătate de la aplicarea inițială, Gavrilenco N. a decis să se retragă din concurs. Cauza acestei decizii a fost perioada extrem de lungă de așteptare și acceptarea, între timp, a unei oferte de angajare.
8. La 4 decembrie 2023, Gavrilenco N. a depus o cerere la CSM prin care a anunțat despre retragerea sa din concursul pentru ocuparea funcției de membru al Colegiului pentru selecția și evaluarea judecătorilor din partea societății civile.

9. La 7 decembrie 2023, Comisia Vetting a anunțat începerea evaluării candidaților la funcții în cele două Colegii specializate ale CSM și a candidaților non judecătorești la funcțiile vacante în CSM. Tot atunci, pe site-ul oficial al Comisiei Vetting a fost publicată lista celor 11 subiecții supuși spre evaluare/candidați la funcții la Colegiul pentru selecția și evaluarea judecătorilor și Colegiul disciplinar al judecătorilor, iar **numele Gavrilenco N. nu figura pe acea listă.**
10. Pe 26 decembrie 2023, prin intermediul unui e-mail, transmis de pe adresa secretariat@ycot.ingimold.eu Gavrilenco N. a fost informată că, Comisia Vetting s-a întrunit într-o ședință închisă pe 22 decembrie 2023 și a decis în privința acesteia, citând art. 13 alin. (1) din Legea nr.26/2022, și anume faptul că „Retragerea din concurs a unui candidat ... se echivalează cu nepromovarea evaluării de către candidatul respectiv”. În dispozitivul deciziei, Comisia a constatat că **retragerea din concurs este echivalentă cu necalificarea.**

Dreptul pertinent

Constituția Republicii Moldova

Articolul 20

Accesul liber la justiție

- (1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.
- (2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Articolul 28

Viața intimă, familială și privată

Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată.

Legea nr.26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

Articolul 13. Decizia Comisiei de evaluare

- (1) În urma desfășurării procedurii de evaluare, Comisia de evaluare emite o decizie motivată privind constatarea promovării sau nepromovării evaluării. Retragerea din concurs a unui candidat ulterior datei transmiterii către Comisia de evaluare a listelor cu candidați de către instituțiile responsabile de organizarea alegerilor sau, după caz, a concursului, indiferent de motivul invocat de candidat, se echivalează cu nepromovarea evaluării de către candidatul respectiv.
-
- (7) Decizia Comisiei de evaluare se expediază candidatului la adresa de e-mail a acestuia și instituției responsabile de organizarea alegerilor sau, după caz, a concursului. În cazul în care candidatul, în termen de 48 de ore de la momentul expedierii deciziei, nu notifică Comisia de evaluare despre refuzul său privind publicarea, decizia cu referire la evaluarea sa se publică pe pagina web a

instituției responsabile de organizarea alegerilor sau, după caz, a concursului în formă depersonalizată, cu excepția numelui și prenumelui candidatului, care rămân publice.

Articolul 14. Contestarea deciziei Comisiei de evaluare

(1) Decizia Comisiei de evaluare poate fi contestată de către candidatul evaluat în termen de 5 zile de la data recepționării de către acesta a deciziei motivate, fără respectarea procedurii prealabile.

...
(7) Prin derogare de la prevederile art.195 din Codul administrativ nr. 116/2018, cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se examinează în decurs de 10 zile.

Pretinsele încălcări ale Constituției.

În Drept

Cu privire la Fond

• **Echivalarea automată a retragerii din concurs cu nepromovarea evaluării din din al.1 art.13 – încălcare a dreptului la viața intimă, familială și privată (art.28 din Constituție și art.8 CEDO)**

• **Sanționare disproporționată cu dreptul la viața intimă, familială și privată a candidatului.**

11. În cauzele pronunțate în temeiul art. 8 din Convenție CtEDO a considerat, că reputația face parte din identitatea personală și integritatea psihologică și intră în domeniul vieții private (*White c. Suediei*, nr. 42435/02, pct. 26, 19 septembrie 2006, *Pfeifer c. Austriei*, nr. 12556/03, pct. 35, 15 noiembrie 2007).

12. Norma din al.1 art.13 din Legea nr.26 din 10 martie 2022 “Retragerea din concurs a unui candidat ulterior datei transmiterii către Comisia de evaluare a listelor cu candidați de către instituțiile responsabile de organizarea alegerilor sau, după caz, a concursului, indiferent de motivul invocat de candidat, se echivalează cu nepromovarea evaluării de către candidatul respectiv” reprezintă *de facto* o sancționare a candidatului retras din concurs, care, pe lângă consecința naturală de a nu obține funcția la care aspira, urmare a retragerii voluntare din concurs, mai este supus și stigmatizării, cu potențialul de a afecta grav demnitatea și reputația, prin prezumarea de a fi nedemn, lipsit de integritate etică sau financiară, ceea ce încalcă dreptul acestora la viață privată, dreptului la buna reputație.

Candidații la un concurs care decid la o anumită etapă a acestuia – după data transmiterii către Comisia de evaluare a listelor cu candidați de către instituțiile responsabile de organizarea alegerilor, - să se retragă din concurs, inclusiv deoarece funcția/poziția pentru care au aplicat și la care au aspirat, nu mai coincide cu interesul

lor, cu schimbările intervenite între timp în viața lor publică sau privată, cu viziunea lor asupra modului în care decurge concursul (care durează o perioadă foarte îndelungată) etc. trebuie să aibă dreptul de a se retrage din concurs, cu respectarea dreptului lor la viață privată, inclusiv la buna reputație.

13. Principiul proporționalității. Conform art.13 al.1 al legii *"În urma desfășurării procedurii de evaluare, Comisia de evaluare emite o decizie motivată privind constatarea promovării sau nepromovării evaluării."* Deci, din sensul art.13 al.1, rezultă că Legea prevede că comisia de evaluare poate adopta doar două feluri de decizii : de promovare sau nepromovare a evaluării; comisia nu este competentă a constata simpla "retragere din concurs." Însă, implementarea unui sistem de control al integrității trebuie să respecte întotdeauna cu strictețe principiul proporționalității.

14. În avizul său, Comisia de la Veneția s-a expus că *" Dacă ... un candidat cere o audiere privată dar aceasta lui îi este refuzată, el ar trebui să poată să-și retragă candidatura sa fără nici o pată".*²

15. Comisia de la Veneția a mai opinat : *"29. Încălcările de conduită profesională acoperă o gamă largă de acțiuni, de la infracțiuni minore până la abateri grave care dă naștere (potențial) la sancțiuni disciplinare. Acest lucru nu înseamnă că încălcările standardelor profesionale ar putea să nu aibă o relevanță considerabilă atunci când a existat o conduită greșită suficientă pentru a justifica și necesita sancțiune disciplinară. Cu toate acestea, abaterile minore nu ar trebui să ofere, în opinia Comisiei de la Veneția și a Direcției Generale, un motiv valabil pentru respingerea unui candidat."*

În această ordine de idei, dacă încălcări minore nu trebuie să ducă la respingerea candidatului, atunci cum retragerea candidatului din concurs, însoțită de omisiunea Comisiei de a evalua candidatul, poate fi echivalată cu nepromovare și, în consecință, cu ne-corespunderea cu standardele etice și de integritate!? De aici, sancțiunea "nepromovării" concursului în cazul retragerii candidatului este una vădit disproporționată.

16. Astfel, Legea 26/2022 pune **semnul egalității dintre retragerea din concurs și nepromovarea evaluării, iar nepromovarea** – nu înseamnă doar că candidatul nu a promovat evaluarea în sensul accederii la o anumită etapă/funcție/poziție, dar și **constatarea faptului că – candidatul nu corespunde**

¹ CDL-AD(2021)046-f, République de Moldova. Avis conjoint de la Commission de Venise et de la Direction Générale des Droits de l'homme et de l'état de droit (DGI) du Conseil de l'Europe sur certaines mesures relatives à la sélection des candidats à des postes administratifs dans les organes d'auto-administration des juges et des procureurs et la modification de certains actes normatifs, adopté par la Commission de Venise lors de sa 129e session plénière (Venise et en ligne, 10-11 décembre 2021), pct.29, [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2021\)046-f](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2021)046-f)

² Ibidem, pct.33.

criteriilor de integritate etică sau/și financiară, adică candidatul este etichetat în mod automat că ar fi lipsit de integritate, deci este prezumat a fi lipsit de integritate, adică în termenii legii : a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională, a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, că există suspiciuni rezonabile privind comiterea actelor de corupție, actelor conexe actelor de corupție sau faptelor coruptibile, că a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și/sau al limitărilor, etc. (în sensul art.8 din Legea nr.26/2022). Această concluzie este susținută și de al.5 art.13 al Legii 26/2022, în sensul căruia *"se consideră că un candidat nu întrunește criteriile de integritate dacă s-a constatat existența unor dubii serioase privind conformitatea candidatului cu cerințele prevăzute la art. 8, care nu au fost înlăturate de către persoana evaluată."*

Deci, în privința unui candidat care decide să se retragă din concurs până a fi evaluat de comisie există dubii serioase privind conformitatea candidatului cu cerințele prevăzute la art. 8, care nu au fost înlăturate de către persoana evaluate, - ceea ce nu este altceva decât prezunția privind comiterea unor fapte ne-etice sau ilegale, inclusiv comiterea actelor de corupție, actelor conexe actelor de corupție sau faptelor coruptibile etc.

17. Lipsa bazei factologice suficiente. În cazurile care au vizat **alegații de fapte penale**, CtEDO a luat în considerare, de asemenea, că, în temeiul articolului 6 § 2 din Convenție, **persoanele au dreptul de a fi prezumate nevinovate pentru orice infracțiune până când se dovedește vinovăția** (*Jishkariani v. Georgia*, 2018, § 41). **Astfel de alegații** care se conțin într-o decizie de nepromovare crează impresia, inclusiv, de a fi implicat în fapte penale, de aceea afectează serios reputația persoanei și **trebuie să fie susținute de o bază factologică serioasă, pentru a se putea de convins de acuratețea și veridicitatea lor.**

În acest context, un aspect important este că această **etichetare sau prezumție se instituie inclusiv în cazul lipsei unei evaluări din partea comisiei, în lipsa unor probe sau audieri a candidatului retras din concurs.** Și aceasta, în pofida inconsistenței cu cele prevăzute în art.8 al.1 al Legii 26/2026, care stabilește, în același timp, că *"evaluarea integrității candidaților constă în verificarea integrității etice și a integrității financiare ..."*. **Cum poate fi verificată integritatea candidatului la un concurs, care s-a retras înainte ca comisia de evaluare să obțină informațiile solicitate de la candidat sau de la alte autorități, iar în dosar nefiind careva probe ?!**

18. Legarea nepromovării urmare a *retragerii din concurs* de momentul transmiterii către Comisia de evaluare a listelor cu candidați de către instituțiile responsabile este vădit disproporționată în raport cu respectarea dreptului la viață privată, deoarece la acel moment comisia încă nu începe evaluarea candidatului: potrivit al.2 art.9 din Legea 26/2022 *"La inițierea procedurii de evaluare, Comisia de evaluare solicită candidatului depunerea, la comisie, a unei declarații de avere și interese personale cu datele actualizate pentru ultimii 5 ani, care să includă și cheltuielile din perioada respectivă. De asemenea, Comisia de evaluare solicită candidatului depunerea, la comisie, a unei declarații cu privire la lista persoanelor apropiate lui... Neprezentarea în termen a declarațiilor constituie temei pentru constatarea de către comisie a nepromovării evaluării."*. Deci, din al.2 art.9 reiese că evaluarea candidatului care constă în verificarea integrității începe mult mai târziu – cel devreme la expirarea termenului pentru prezentarea informației solicitate candidatului de comisia de evaluare! În lipsa acestei etape inițiale prin care începe evaluarea, dar care este ulterioară momentului transmiterii listelor către comisia de evaluare, menționată în al.1 art.13, nu poate fi vorba despre o verificare/evaluare reală!

19. Termen îndelungat al concursului. Potrivit al.1 art.10 al Legii 26/2022 Comisia de evaluare acumulează și verifică informația deținută în cel mult 30 de zile de la primirea declarațiilor prevăzute la art.9 alin.(2). Legea însă nu stabilește:

- termen instituțiilor responsabile de organizarea alegerilor/ concursurilor pentru a prezenta lista candidaților Comisiei de evaluare;
- termen pentru Comisia de evaluare de a iniția procedura de evaluare, descrisă la art.9;
- nu se stabilește nici un termen maxim pentru purcederea la audierea candidatului după prezentarea informației solicitate;
- termen pentru adoptarea/ pronunțarea Deciziei de către Comisia de evaluare după petrecerea etapei de audieri a candidaților.

20. Toate aceste aspecte pot contribui și contribuie în practică la întinderea disproporționată a termenului de petrecere a concursului, fără a-i acorda candidatului dreptul de a se retrage din concurs, în condiții onorabile și fără prejudicii pentru reputație și imagine, în momentul (în care nu a fost evaluat încă) în care schimbările din viața privată nu mai coincid cu dezideratul exprimat anterior de a ocupa funcția/ poziția pentru care s-a aplicat anterior.

21. "Indiferent de motivul invocat de candidat."

Legea, cu regret, nu consideră că un candidat ar putea părăsi concursul, **din motive plauzibile**, dar care cu siguranță că pot să existe ! Astfel, **Legea de fapt parcă ar opera cu prezumția lipsei bunei credințe din partea candidaților**, ceea ce este încorect !

În perioada, în care derulează concursul, candidatul poate accede la o altă funcție mult mai valoroasă decât cea la care a aplicat ; în viața privată a candidatului au intervenit schimbări (decesul unei persoane apropiate etc.) care de fapt impun candidatul să renunțe la concurs. Filmul vieții arată că situații pot fi extrem de diverse, iar **legea nu poate fi într-atât de rigidă prin a exclude orice situație de renunțare la concurs fără consecințe inerente unui astfel de pas al candidatului.**

22. Legea trebuie să prevadă posibilitatea ca Comisia de evaluare să adopte o decizie de retragere a candidatului din concurs fără legătură cu nepromovarea.

23. Dreptul de a stabili și dezvolta relații cu alte ființe umane.

Articolul 8 CFDO protejează, în plus, dreptul la dezvoltare personală și dreptul de a stabili și dezvolta relații cu alte ființe umane și cu lumea exterioară (a se vedea *S. și Marperc. Regatului Unit* [GC], nr. 30562/04 și 30566/04, § 66, CFDO 2008; *Bărbulescu c. României* [GC], nr.61496/08, § 70, 2017).

Sanționarea candidatului cu etichetarea și prezumarea de lipsă a integrității etice și financiare încălcă dreptul candidatului retras din concurs de a stabili și dezvolta relații cu alte ființe umane. Această afirmație se impune **în contextul în care "Decizia se expediază organelor competente potrivit legii pentru examinarea încălcărilor depistate, însă constatările din decizie nu au o valoare probantă pentru orice alte proceduri sau procese."** (al.6 art.13 al Legii).

Totodată, multe **acte normative conțin restricții pentru accesare în funcții publice** prin impunerea unui criteriu de genul "reputație ireproșabilă" (sau alt criteriu analogic). În astfel de circumstanțe, concluzia din decizia comisiei de evaluare privind nepromovarea candidatului retras din concurs poate avea consecințe nefavorabile imprevizibile în timp, în cazul în care acesta va pretinde la alte funcții publice sau private în viitor.

➤ **Cu privier la publicarea deciziei de nepromovare a evaluării**
"...decizia cu referire la evaluarea sa se publică pe pagina web a

instituției responsabile de organizarea alegerilor sau, după caz, a concursului în formă depersonalizată, cu excepția numelui și prenumelui candidatului, care rămân publice.” din al.7 art.13 din Legea 26/2022, fiind contrară dreptului la viață private (art.8 CEDO).

24. Protecția datelor cu caracter personal este garantat de dreptul la respectarea vieții private în temeiul art. 8 CEDO. Art. 8 consacră astfel un drept la o formă de autodeterminare informațională, care permite persoanelor fizice să se prevaleze de dreptul lor la viață privată în ceea ce privește datele care, deși neutre, sunt colectate, prelucrate și diseminate colectiv și în astfel de forme sau modalități care permit ca drepturile lor în temeiul art. 8 să poată fi aplicabile [a se vedea *Satakunnan Markkinapörssi Oy și Satamedia Oy c. Finlandei* (MC), nr. 931/13, pct. 137, 27 iunie 2017 ; a se vedea *L.B. v. Hungary*, no. 30346/19, 9 March 2023.

În lumina jurisprudenței CtEDO privind art. 8 din Convenție, rezultă că date precum numele și adresa de domiciliu (*Alkaya c. Turciei*, nr. 42811/06, pct. 30, 9 octombrie 2012), prelucrate și publicate de o autoritate publică, (în speță Comisia de evaluare pre-vetting) privesc în mod clar informații despre viața privată a persoanei (candidat la concurs). Caracterul public al datelor prelucrate nu exclude astfel de date de la garanțiile pentru protecția dreptului la viață privată în temeiul art. 8 (a se vedea, de asemenea, *Satakunnan Markkinapörssi Oy și Satamedia Oy*, citată anterior, pct. 138). În aceste condiții, **publicarea deciziei/datelor cu caracter personal ale candidaților la concurs supuși evaluării este o ingerință în dreptul reclamantului la respectarea vieții sale private.**

25. Principiul exactității datelor [art. 5 litera d) din Convenția privind protecția datelor]. Curtea a subliniat faptul că natura inexactă sau falsă a informațiilor conținute în registrele publice poate fi prejudiciabilă sau **poate vătăma reputația persoanei vizate** [a se vedea *Cemalettin Canlı împotriva Turciei*, nr. 22427/04, pct. 35, 18 noiembrie 2008; *Khelili împotriva Elveției*, nr. 16188/07, pct. 64, 18 octombrie 2011, și *Rotaru împotriva României* (MC), nr. 28341/95, pct. 44, CEDO 2000-V), **impunând garanții procedural legale pentru corectarea și revizuirea informațiilor** [a se vedea *Cemalettin Canlı*, citată anterior, pct. 41-42; a se vedea, de asemenea, *Ancev împotriva Bulgariei* (dec.), nr. 38334/08 și 68242/16, 5 decembrie 2017].

26. Principiul limitării legate de stocare [art. 5 lit. e) din Convenția privind protecția datelor].

Potrivit *principiul limitării legate de stocare* datele cu caracter personal trebuie păstrate într-o formă care să permită identificarea persoanelor vizate **pentru o**

perioadă nu mai mare decât cea necesară scopurilor pentru care sunt prelucrate datele.

CtEDO a hotărât că **prelucrarea inițială legală a datelor exacte poate deveni în timp incompatibilă cu cerințele art. 8**, în cazul în care aceste date nu mai sunt necesare în lumina scopurilor pentru care au fost colectate sau publicate (*M.L. și W.W. c. Germaniei*, nr. 60798/10 și 65599/10, pct. 99 și 106, 28 iunie 2018, și *Sõro c. Estoniei*, nr. 22588/08, pct. 62, 3 septembrie 2015).

Legea 26/2022 nu face diferență dintre decizii privind candidații care realmente au fost verificați/evaluați și în rezultat au picat promovarea, și, pe de altă parte – candidații care nu au fost evaluați deoarece s-au retras din concurs. Legea citată pune semnul egalității între aceste categorii de candidați și, în consecință, deciziile în privința lor: **deciziile în privința ambelor categorii de candidați sunt plasate pe pagina web din Internet și se păstrează o perioadă nelimitată în timp, ceea ce este disproporționat cu scopul transparenței și informării publicului larg despre rezultatele evaluării**, în contextul în care candidații care s-au retras din concurs pot și să nu fie realmente evaluați.

27. În avizul să Comisia de la Veneția a opinat ”36. *Rezultatul evaluării ar trebui să fie o decizie da/nu cu privire la posibilitatea ca candidatul să participe la concurs. Decizia motivată ar trebui comunicată candidatului, dar este îndoielnic faptul că decizia de respingere a unui candidat ar trebui să fie în genere publicată (și în orice caz nu până la epuizarea căilor de atac).*”³

28. Norma de mai sus din al.1 art.13 este neconstituțională, inclusiv în condițiile publicării pe pagina web a deciziei comisiei de evaluare privind nepromovarea evaluării de către candidatul care s-a retras din concurs și nu a fost de facto evaluat.

- **Cu privire la neconstituționalitatea termenului de 5 zile din alin.1 art.14 din Legea nr.26 din 10 martie 2022 ”Decizia Comisiei de evaluare poate fi contestată de către candidatul evaluat în termen de 5 zile de la data recepționării de către acesta a deciziei motivate, fără respectarea procedurii prealabile.” fiind contrar art.20 din Constituție – Accesul liber la justiție și art.6 CFDO.**

³ CDL-AD(2021)046-f, République de Moldova, Avis conjoint de la Commission de Venise et de la Direction Générale des Droits de l'homme et de l'état de droit (DGI) du Conseil de l'Europe sur certaines mesures relatives à la sélection des candidats à des postes administratifs dans les organes d'auto-administration des juges et des procureurs et la modification de certains actes normatifs, adopté par la Commission de Venise lors de sa 129e session plénière (Venise et en ligne, 10-11 décembre 2021), pct.14, [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2021\)046-f](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2021)046-f)

Iuat separat, precum și în combinație cu

- termenul de 10 zile din alin.7 art.14 din Lege 26/2022 *"Prin derogare de la prevederile art.195 din Codul administrativ nr. 116/2018, cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se examinează în decurs de 10 zile."* prin prisma corespunderii cu art.20 din Constituție – Accesul liber la justiție și art.6 CEDO.

29. Conform Principiului B 2 din Recomandarea Rec(2004)20 a Comitetului de Miniștri către statele membre privind controlul judiciar al actelor administrative

Accesul la controlul judiciar

(A) [...]

(c) *Persoanelor naționale și juridice ar trebui să li se acorde o perioadă rezonabilă de timp pentru a începe procedurile de control judiciar.*

Acest principiu este dezvoltat în Expunerea de motive (CM(2004)210-Add) 17 noiembrie 2004), după cum urmează:

„46. Această dispoziție urmărește să garanteze că **părților li se acordă un termen rezonabil pentru sesizarea instanțelor de judecată. Dacă termenul este prea scurt, părțile pot fi în imposibilitatea de a introduce o cale de atac împotriva unui act administrativ.**

47. Prin urmare, statele sunt obligate să stabilească un termen rezonabil pentru contestarea legalității sau a legitimității unui act administrativ în fața unei instanțe, pentru a garanta reclamantului accesul efectiv la controlul jurisdicțional. Legislația națională specifică în general termenul rezonabil. În anumite circumstanțe justificate, această perioadă poate fi prelungită.”

30. Termenul de 5 zile stabilit de legea 26/2022 pentru contestarea deciziei comisiei de evaluare este extrem de scurt, nu permite persoanei interesate de a angaja un avocat pentru a-și apăra interesele, pentru a pregăti o cerere/contestare în instanța de judecată cu șanse reale de succes. Astfel, acest termen extrem de scurt atinge dreptul la un tribunal în substanța sa.

30. Pe de altă parte, termenul de 5 zile de adresare în instanța de judecată urcăză a fi privit în combinație cu termenul extrem de scurt de 10 zile stabilit pentru instanța de judecată pentru a examina cauza.

În jurisprudența sa CtEDO a subliniat că "deși este important să se desfășoare procedurile cu o viteză bună, acest lucru nu trebuie făcut în detrimentul drepturilor procedurale ale uneia dintre părți." (OAO Neftyanaya Kompaniya Yukos v. Russia, 2011, § 540). Pentru a stabili dacă termenul de examinare a cauzei este rezonabil și adecvat, trebuie să se țină seama și de volumul de muncă obișnuit al avocaților; cu toate acestea, nu este nerezonabil să ceri unui avocat al apărării să organizeze cel puțin o schimbare în orarul muncii sale, dacă acest lucru este necesar având în vedere urgența specială a unui anumit caz (*Mattick c. Germaniei* (dec.), 2005).

31. Într-un termen de 10 zile reclamantul nu are nici o posibilitate de a pregăti o poziție rezonabilă de apărare (a nu se uita că timp de pregătire a cauzei și a apărării nu a fost oferit nici la depunerea cererii de chemare în judecată – în 5 zile), în deosebi când specificul cauzei cere ridicarea unei excepții de neconstituționalitate, prezentarea unor probe, fie dictează întreprinderea altor pași strict necesari pentru o apărare efectivă a drepturilor și libertăților garantate de lege. **Susținem că acest termen de 10 zile, nu este stabilit pentru instanță și limitează nu doar marja de manevră a instanței de judecată, dar și îngreșește dreptul la apărare a părților în proces.**

Nu este straniu, că în practică acest termen nu a fost practic niciodată respectat, fiind unul irealist. Însă, **termenele de judecată nu se stabilesc pentru ca să fie cu frecvență încălcate, dar pentru a stabili o predictibilitate în desfășurarea procesului și în vederea respectării termenului rezonabil de examinare a cauzei.**

În temeiul celor menționate,

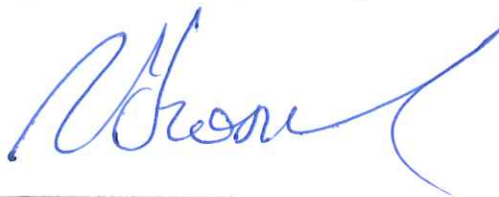
Solicităm:

- examinarea excepției de neconstituționalitate de către Curtea Constituțională în vederea controlului constituționalității textelor de lege mai-sus citate;
- declararea ca fiind neconstituționale a textelor de lege criticate prin prisma normelor constituționale indicate și prin prisma Convenției Europene a drepturilor omului.

Avocat

Vladimir Grosu

01.02.2024

Dosarul nr. 3-1/24
2-24000567-40238-01-3-02012024

ÎNCHEIERE

01 februarie 2024

mun. Chișinău

Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor,

în componența:

Președintele ședinței, judecător
Judecători

Ion Malanciuc
Oxana Parfeni
Aliona Donos

cu participarea grefierului

Ana Scutaru

examinând în ședință de judecată publică, cererea înaintată de avocatul Vladimir Grosu, în interesele Nataliei Gavrilenco, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de contestare depusă de Natalia Gavrilenco împotriva Comisiei Vetting, persoana terță Consiliul Superior al Magistraturii cu privire la anularea deciziei din 26 decembrie 2023,

c o n s t a t ă :

La data de 30 decembrie 2023, Natalia Gavrilenco a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Comisiei Vetting, persoana terță Consiliul Superior al Magistraturii, solicitând:

- 1) anularea deciziei Comisiei Vetting din 26 decembrie 2023 cu privire la candidatura Nataliei Gavrilenco, candidat la Colegiul pentru selecția și evaluarea judecătorilor al Consiliului Superior al Magistraturii;
- 2) obligarea Comisiei Vetting să admită cererea Nataliei Gavrilenco de retragere din concurs fără blamarea cu calificativul „Nepromovat”/„Necalificat”, inclusiv să disemineze în public prin implicarea serviciului său de presă a informației despre admiterea cererii Nataliei Gavrilenco de retragere din concurs fără utilizarea calificativului „Nepromovat”/„Necalificat”.

În ședința de judecată, avocatul Vladimir Grosu, reprezentantul reclamantei Natalia Gavrilenco, a înaintat, în temeiul art. 12¹ din Codul de procedură civilă, cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor și sesizarea Curții Constituționale pentru efectuarea controlului de constituționalitate, după cum urmează:

- Exercițarea controlului de constituționalitate a sintagmei „...Retragerea din concurs a unui candidat ulterior datei transmiterii către Comisia de evaluare a listelor cu candidați de către instituțiile responsabile de organizarea alegerilor sau, după caz, a concursului, indiferent de motivul invocat de candidat, se echivalează cu nepromovarea evaluării de către candidatul respectiv.” din alin.1 art.13 din Legea nr.26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

- Exercițarea controlului de constituționalitate a sintagmei „...decizia cu referire la evaluarea sa se publică pe pagina web a instituției responsabile de organizarea alegerilor sau, după caz, a concursului în formă depersonalizată, cu excepția numelui și prenumelui candidatului, care rămân publice.” din alin.7 art.13 din Legea nr.26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

- Exercițarea controlului de constituționalitate a sintagmei „Decizia Comisiei de evaluare poate fi contestată de către candidatul evaluat în termen de 5 zile de la data recepționării de către acesta a deciziei motivate, fără respectarea procedurii prealabile.” din alin.1 art.14 din Legea nr.26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

- Exercițarea controlului de constituționalitate a sintagmei „Prin derogare de la prevederile art.195 din Codul administrativ nr.116/2018, cererea de contestate a deciziei Comisiei de evaluare se examinează în decurs de 10 zile.” din alin.7 art.14 din Legea nr.26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

Reclamanta Natalia Gavrilenco, în ședința de judecată, a susținut cererea înaintată de avocatul său, Vladimir Grosu, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 26 din 10 martie 2022.

Reprezentantul pârâtei Comisia Vetting, avocatul Valeriu Cernei, în ședința de judecată, a solicitat respingerea cererii avocatului Vladimir Grosu, în interesele reclamantei Natalia Gavrilenco, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, ca neîntemeiată.

Examinând cererea înaintată de avocatul Vladimir Grosu, în interesele Nataliei Gavrilenco, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, audiind participanții la proces, Completul de

judecată special consideră necesar de a admite cererea, cu remiterea sesizării la Curtea Constituțională, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169-171.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Prin Hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016 „Pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova Curtea Constituțională a adoptat (excepția de neconstituționalitate) (sesizarea nr.55b/2015)”, prin care s-a decis că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională.

Totodată, s-a dispus că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.

Conform §79-80 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. Curtea menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

Potrivit §82-83 din aceeași Hotărâre, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a

normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

Așadar, pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale, sunt necesare întrunirea cumulativă a condițiilor obligatorii prevăzute la art.12¹ alin.(2) din Codul de procedură civilă.

În speță, obiectul cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate constituie unele prevederi din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

Potrivit art.135 alin.(1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, coroborat cu dispozițiile art.4 alin.(1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională nr.317-XIII din 13 decembrie 1994, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Completul de judecată special constată că, în litigiul dedus judecății sunt întrunite condițiile necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate stabilite în art.12¹ alin.(2) din Codul de procedură civilă și Hotărârea nr.2 din 09 februarie 2016 a Curții Constituționale, cu sesizarea în acest sens a Curții Constituționale.

Obiectul cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, constituie dispozițiile unor prevederi din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție.

Excepția de neconstituționalitate este ridicată de către o parte implicată în proces, la caz, de către avocatul Vladimir Grosu, în interesele reclamantei Natalia Gavrilenco, iar prevederile contestate sunt aplicabile cauzei, precum și nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile invocate, din care motive cererea necesită a fi admisă.

Completul de judecată special menționează că, cererea de sesizare a Curții Constituționale privind verificarea constituționalității normelor de drept indicate supra constituie o prerogativă a părții din proces, la caz, a reclamantei Natalia Gavrilenco, iar prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără

soluționarea prealabilă a excepției de către Curtea Constituțională, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprii instanței judecătorești, ceea ce este inadmisibil.

Prevederile legale ale căror control constituțional le solicită avocatul Vladimir Grosu, în interesele Nataliei Gavrilenco, sunt pertinente soluționării litigiului dedus judecății.

Din considerentele redade, Completul de judecată special ajunge la concluzia de a admite cererea înaintată de avocatul Vladimir Grosu, în interesele Nataliei Gavrilenco, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, cu sesizarea în acest sens a Curții Constituționale, conform competenței ce-i revine potrivit art.135 alin.(1) lit. g) din Constituție.

În conformitate cu art. 12¹ din Codul de procedură civilă, Completul de judecată special

d i s p u n e:

Se admite cererea înaintată de avocatul Vladimir Grosu, în interesele Nataliei Gavrilenco, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale.

Se transmite Curții Constituționale sesizarea înaintată de avocatul Vladimir Grosu, în interesele Nataliei Gavrilenco, privind:

- Exercițarea controlului de constituționalitate a sintagmei „...Retragerea din concurs a unui candidat ulterior datei transiterii către Comisia de evaluare a listelor cu candidați de către instituțiile responsabile de organizarea alegerilor sau, după caz, a concursului, indiferent de motivul invocat de candidat, se echivalează cu nepromovarea evaluării de către candidatul respectiv.” din alin.1 art.13 din Legea nr.26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

- Exercițarea controlului de constituționalitate a sintagmei „...decizia cu referire la evaluarea sa se publică pe pagina web a instituției responsabile de organizarea alegerilor sau, după caz, a concursului în formă depersonalizată, cu excepția numelui și prenumelui candidatului, care rămân publice.” din alin.7 art.13 din Legea nr.26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

- Exercițarea controlului de constituționalitate a sintagmei „Decizia Comisiei de evaluare poate fi contestată de către candidatul evaluat în termen de 5 zile de la data recepționării de către acesta a deciziei motivate, fără respectarea procedurii prealabile.” din alin.1 art.14 din Legea nr.26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

- Exercițarea controlului de constituționalitate a sintagmei „Prin derogare de la prevederile art.195 din Codul administrativ nr.116/2018, cererea de contestate a

deciziei Comisiei de evaluare se examinează în decurs de 10 zile.” din alin.7 art.14 din Legea nr.26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

/semnătura/

Ion Malanciuc

Judecători

/semnătura/

Oxana Parfeni

/semnătura/

Aliona Donos

Copia corespunde originalului

Judecător

Aliona Donos